

«БЕКІТЕМІН»
ОҚМА ректоры
Ж. Сейтжанова
2025 ж.

SOUTH KAZAKHSTAN
MEDICAL
ACADEMY

РЕЗИДЕНТУРАНЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
7R01120
«Нейрохирургия (ересектер, балалар)»

Шымкент, 2025

MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы		
Резидентураның білім беру бағдарламасы 7R01120 «Нейрохирургия ересектер, балалар»		56/11-2025 17 беттің 2 беті

7R01120 "Нейрохирургия, ересектер, балалар" резидентурасының білім беру бағдарламасын неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы әзірледі

Кафедраның меңгерушісі, м.ғ.к.профессор Н.А. Жаркинбекова
Хаттама № 8 « 18 » « 03 » 20 25 ж.

Жұмыс берушімен келісілген:

Шымкент қаласының бас штаттан тыс нейрохирургі Медетов Е.Ж.

**Резидентураның АҚ отырыста талқыланды,
АҚ төрағасы**

Ж.А. Кауызбай

Хаттама № 4 « 21 » « 04 » 20 25 ж.

**Клиникалық кеңесте мақұлданған
КК төрағасы**

Б.К. Нурмашев

Хаттама № 8 « 25 » « 04 » 20 25 ж.

Ғылыми кеңес бекіткен

Хаттама № 13 « 02 » « 05 » 20 25 ж.

MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SKMA —1879— MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы		56/11-2025
Резидентураның білім беру бағдарламасы 7R01120 «Нейрохирургия (ересектер, балалар)»		21 беттің 4 беті

ісіктерін емдеу нейрохирургияда өте маңызды мәселе болып қала береді. Ісікке қол жеткізу үшін міндетті краниотомияны қамтитын хирургиялық әдіспен қатар, стереотактикалық радиохирургия деп аталатын радиохирургиялық әдістер кеңінен қолданылады. Бұл әдіс күшті сәуле ағынымен ісіктерді әртүрлі бұрыштардан сәулелендіруді қамтиды.

Нейрохирургия тәжірибесіне нейрохирургиялық араласулар кезінде және одан кейін ағзаның өмірлік маңызды функцияларын бақылауға мүмкіндік беретін ауырсынуды басу және реанимацияның заманауи әдістерін енгізу ерекше маңызды болды. Тамырішілік хирургия мен микрохирургия әдістерін қолдану перспективалы.

4. Білім беру бағдарламасы негізінде әзірленетін кәсіптік стандарт:

«Нейрохирургия (ересектер, балалар)» кәсіби стандарты. «Денсаулық сақтау саласындағы кәсіби стандарттарды бекіту туралы» Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдегі №ҚР ДСМ-63 бұйрығына сәйкес.

5. Кәсіби қызмет саласы. Денсаулық сақтау

6. Кәсіби қызметтің объектілері. Стационарлық және амбулаториялық көмек көрсететін медициналық ұйымдар, Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйелері.

Жалпы ақпарат

№	БББ сипаттамалары	Ескерту
1	Тіркеу нөмірі	7R09100164
2	Білім беру саласыдағы жіктеу коды	7R01 Денсаулық сақтау (Медицина)
3	Дайындық бағыттарының жіктеу коды	7R011 Денсаулық сақтау
4	Білім беру бағдарламалары тобы	R020 Нейрохирургия (ересектер, балалар)
5	Білім беру бағдарламасының атауы	7R01120 «Нейрохирургия (ересектер, балалар)»
6	Білім беру бағдарламасының түрі	Жаңартылған БББ
7	Білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамасының деңгейі	7
8	Ұлттық біліктілік шеңберінің деңгейі	7
9	Деңгей салалық біліктілік шеңбері	7
10	Білім беру бағдарламасының айрықша ерекшеліктері	Жоқ
11	Құзыреттердің тізімі	КК1. Науқасты бақылау: жүйке жүйесі аурулары бар науқастарға медициналық көмектің барлық деңгейінде дәлелді тәжірибе негізінде клиникалық диагнозды тұжырымдай алады, емдеу жоспарын тағайындай алады және оның тиімділігін бағалай алады.
		КК2. Байланыс және ынтымақтастық: пациент үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін неврологиялық науқаспен, оның қоршаған

		ортасымен және денсаулық сақтау мамандарымен тиімді әрекеттесе алады
		КК3. Кәсібилік: тәуекелдерді бағалай білу және нейрохирургиялық медициналық көмектің қауіпсіздігі мен сапасын жоғары деңгейде қамтамасыз ету үшін ең тиімді әдістерді қолдана білу.
		КК4. Қоғамдық денсаулық сақтау: «Нейрохирургия, (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдық шеңберінде әрекет ете алады, төтенше жағдайларда негізгі медициналық көмек көрсете алады, саясатты іске асыру үшін кәсіби аралық топтардың құрамында жұмыс істей алады. ұлт денсаулығын жақсарту
		КК5. Зерттеу: адекватты зерттеу сұрақтарын құрастыра алады, кәсіби әдебиеттерді сыни бағалай алады, халықаралық мәліметтер базасын күнделікті қызметінде тиімді пайдалана алады, зерттеу тобының жұмысына қатыса алады.
		КК6. Оқыту және дамыту: Өз бетінше білім алуға және кәсіби команданың басқа мүшелерін оқытуға, пікірталастарға, конференцияларға және нейрохирургия саласындағы үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысуға қабілетті.
12	Оқыту нәтижелері	ОН1: нейрохирургиялық көмек көрсету кезінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық өрісі шеңберінде әрекет етуге, төтенше жағдайларда базалық көмек көрсетуге, пациенттерде (ересектер, балалар) жүйке жүйесі ауруларының бастапқы және қайталама профилактикасын қамтамасыз етуге, халықтың денсаулығын нығайту саясатын жүзеге асыру үшін кәсіпқойаралық командалардың құрамында жұмыс істеуге қабілетті. ОН2: балаларға хирургиялық көмек көрсету кезінде жоғары қауіпсіздік пен сапаны қамтамасыз ету үшін тиімді әдістер мен қауіптіліктерді бағалай біледі ОН3: клиникалық диагнозды тұжырымдауға, емдеу жоспарын тағайындауға және нейрохирургиялық көмек көрсетудің барлық кезеңдерінде дәлелді практика негізінде оның тиімділігін бағалауға, жасанды интеллектті

Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы

Резидентураның білім беру бағдарламасы 7R01120 «Нейрохирургия (ересектер, балалар)»

56/11-2025

21 беттің

6 беті

		пайдалана отырып, медициналық құжаттаманы, Медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысуға қабілетті. ОН4: Өздігінен біліктілігін жетілдіру және өзге де балалар хирургтерінің біліктілігін арттыру, дискуссияларға, конференцияларға жіне басқа да мамардық бойынша үздіксіз даму курстарына қатысу. ОН5: баланы емдеу кезінде жақсы нәтижеге жету үшін, науқас баланың туған-туыстарымен, денсаулық сақтау мамандарымен тиімді әрекет ете алады. ОН6: Қажетті, қатысты зерттеу сұрақтарын қоя алады, балалар хирургиясы мамандығы бойынша әдебиеттерді саралай біледі, күнделікті тәжірибесінде Халықаралық мәліметтер базасын қолданады, зерттеу тобында жұмыс жасауға қатысады.
13	Оқыту нысаны	Күндізгі оқыту
14	Оқыту тілі	Қазақша және орыс тілдерінде
15	Кредиттер көлемі	280
16	Оқыту мерзімі	4 жыл
17	Берілетін біліктілік	Нейрохирург – дәрігер (ересектер, балалар)
18	Кадрларды даярлау бағытына лицензияға ереженің болуы	KZ 36LLA00011387
19	Білім беру бағдарламасының аккредитациясының болуы	Бар
	Аккредиттеу органының атауы	НААР
	Аккредитацияның қолданылу мерзімі	27.05.2021.-26.05.2026жж.
20	Пәндер туралы мәлімет	Қосымша 1.2

Қосымша 1.1

Жалпы білім беру бағдарламасы бойынша оқу нәтижелерін қалыптастырылатын құзыреттермен байланыстыру матрицасы

	ОН1	ОН2	ОН3	ОН4	ОН5	ОН6
Б1	+	+	+			
Б2		+		+		
Б3			+		+	
Б4				+		
Б5					+	
Б6						+

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ МЕДИЦИНА АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		56/11-2025 21 беттің 7 беті
Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы Резидентураның білім беру бағдарламасы 7R01120 «Нейрохирургия (ересектер, балалар)»		

Қосымша 1.2

Құзыреттілікке қол жеткізу/Оқыту нәтижелері матрицасы

№	Пәннің атауы	Пәннің қысқаша сипаттамасы	Цикл (БП)	Компонент (МК, ТК)	Кред. саны	Қалыптастырылған оқу нәтижелері (кодтар)
1	Нейрохирургия негіздері	Нейрохирургия саласында кешенді білім мен практикалық дағдыларды қалыптастырады: нейрохирургиялық патологиясы бар ересек және бала жастағы пациенттерде диагноз қою; рентгенография мен жасанды интеллекттің заманауи технологияларын қоса алғанда, диагностиканың аспаптық және сәулелік әдістерін қолдану; емдеу-алдын алу іс-шараларын әзірлеу және іске асыру; медициналық сараптама жүргізу және медициналық оңалтуды ұйымдастыру. Пациенттермен және оның қоршаған ортасымен – туыстарымен, әртүрлі денсаулық сақтау мамандарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, денсаулық сақтауда цифрлық құралдарды пайдаланады; медициналық құжаттаманы және медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруда.)	БеП	МК	33	ОН3 ОН5 ОН6
2	Перифериялық нервтердің нейрохирургиясы	Перифериялық жүйке патологиясының кешенді диагнозы: брахиальды плексустың хирургиясы, жоғарғы және төменгі аяқтардың нервтерінің зақымдануы, туннель синдромдары, ауырсыну синдромдары, перифериялық нервтердің ісіктері. Хирургияға көрсеткіштер. Шеткі нервтерге хирургиялық араласу әдістері. Жұмсақ тіндердің кеңейтілген ақауларын жабу кезіндегі пластикалық хирургия негіздері.	БеП	МК	30	ОН1 ОН4 ОН6
3	Нейроонкология, паразиттік аурулар және бас миының даму ақаулары	Ми ісіктерінің әртүрлі орналасуын, гистологиялық құрылымын, малигнизация дәрежесін анықтауда білімі мен практикалық дағдыларын меңгерген. Нейрохирургиялық патологиясы бар ересектер мен	БеП	МК	32	ОН2 ОН3 ОН5

		балаларда диагностиканың, емдеудің, профилактиканың, жедел емдеудің, медициналық сараптаманың, медициналық оңалтудың аспаптық әдістерін жүргізу білімін меңгерген. Пациенттермен және оның туыстарымен, түрлі Денсаулық сақтау мамандарымен тиімді өзара іс-қимыл жасайды, сондай-ақ медициналық құжаттаманы, Медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысады, төтенше жағдайларда базалық көмек көрсетеді, кәсіпқойаралық командалардың құрамында жұмыс істейді. Денсаулық сақтауда сандық құралдарды қолданады.				
4	Балалар нейрохирургиясы	Балалардағы жүйке жүйесінің клиникалық анатомиясы және физиологиясы. Балалардағы нейрохирургиялық патологияның этиологиясы, алдын-алу, жіктелуі, ажырату диагнозы: ми мен жұлынның туа біткен ақаулары, мидың жарақаттануы, қан тамырлары аурулары, орталық жүйке жүйесінің нейронкология және паразиттік аурулары. Балалардағы нейрохирургиялық аурулардың клиникалық ағымының ерекшеліктері.	БеП	МК	24	ОН1 ОН4 ОН6
5	Жұлын нейрохирургиясы	Омыртқаның және жұлынның аурулары мен жарақаттарының жіктелуі, патоморфологиясы, клиникасы мен диагностикасы. Биомеханика және зақымдану түрлері. Аспаптық зерттеу әдістері. Консервативті және хирургиялық емге көрсеткіштер. Эндоскопиялық хирургия. Тұрақтандыру операциялары. Қайталанатын операцияларға көрсеткіштер. Асқынулар.	БеП	МК	33	ОН1 ОН3 ОН5
6	Бас ми жарақатының нейрохирургиясы	Биомеханика, құрылымы, жіктелуі, патоморфологиясы, клиникалық түрлері, ми жарақаттарының клиникасы және кешенді анықтау тәсілдері. Әр түрлі жастағы науқастарда қосымша аурулар мен экзогенді интоксикация	БеП	МК	33	ОН2 ОН3 ОН5

		фонында мидың жарақаттануының ерекшеліктері. Операция жасауға көрсеткіштер. Консервативті ем. Қарқынды терапия. Мидың жарақаттануының болжамы және нәтижелері				
7	Тамырлы, оның ішінде интервенциялық ангионейрохирургия	Интервенциялық ангионейрохирургия. Мидың қан-тамыр жүйесінің клиникалық анатомиясы және физиологиясы. Мидың қан тамырлы ауруларын анықтау, емдеу және қалпына келтіру: артериялық аневризмалар, тамырдың ақаулары, мидың тромбоэмболиясы, жедел ми қан айналысының бұзылыстары. Зерттеу нәтижелерін интерпретациялаудың зертханалық және аспаптық әдістері. Ангиохирургия және стационарлық көмек кезіндегі шұғыл жағдайлар	БеП	МК	31	ОН2 ОН3 ОН5
8	Функционалды және стереотаксикалық нейрохирургия	Нейрохирургияда функционалды және стереотаксикалық әдістерді қолдануға көрсеткіштер. Хирургиялық емнің түрлері: ашық, пункциялық және стереотаксикалық. Бұлшық ет дистониясын, ауырсыну синдромдарын, паркинсонизмді, гиперкинезді емдеу. Функционалды және стереотаксикалық нейрохирургия әдістерін қолдана отырып эпилепсияны хирургиялық жолмен емдеу. Нейроимплантация: мидың терең стимуляциясы, ми қыртысының стимуляциясы, жұлынның стимуляциясы.	БеП	МК	32	ОН1 ОН4 ОН6
9	Жалпы хирургия	Хирургия тарихы және хирургиялық көмекті ұйымдастыру. Асептика және антисептика. Анестезия. Дененің ауыр жағдайларында шұғыл көмек. Қан кету. Қан құю. Қан алмастырушы сұйықтықтар. Хирургиялық операция. Хирургиялық наукасты тексеру. Травматологияның жалпы мәселелері. Хирургиялық инфекция (іріңді-қабыну аурулары). Арнайы хирургиялық инфекция. Аяқ-қолдардың қан айналымы мен лимфа айналымының жеткіліксіздігі. Ісіктер. Хирургиялық паразитарлық аурулар. Даму ақаулары.	БеП	МК	6	ОН1 ОН2 ОН4

		Пластикалық хирургия.				
10	Нейрофизиология және нейропатоморфология	Жүйке жүйесінің қызметі және оның құрылысы. Миды зерттейтін нейроанатомия, нейробиология, нейропсихология, электрофизиология. Жүйке жүйесінің функционалды ұйымдастырылуы, рефлекторлық мінез-құлықты ұйымдастырудың жүйкелік механизмдері және ми қызметін жүйелі ұйымдастыру принциптері. Хирургиялық нейрофизиология, науқастың жүйке жүйесінің бөліктерін электрофизиологиялық зерттеу. Нейромониторинг.	БеП	МК	8	ОН1 ОН3 ОН6
11	Балалар хирургиясы	Балалардың хирургиялық аурулары. Хирургиялық патологиясы бар балаларды тексерудің клиникалық және аспаптық әдістері. Клиникалық диагноз. Балаларда кездесетін басқа аурулармен ажыратпалы диагноз өткізу. Хирургиялық емдеудің заманауи әдістері. Операциядан кейінгі кезеңде науқастарды ауру түріне және жасына байланысты сауықтыру.	БеП	ТК	4	ОН3 ОН5 ОН6
12	Ауруханадағы онкология	Орталық жүйке жүйесінің ісіктерін анықтау үшін морфологиялық, иммунологиялық, генетикалық және молекулалық биологиялық әдістерді қолдану арқылы диагностикалық мүмкіндіктер. Онкология ғылымының алдыңғы қатарлы жетістіктері. Ісік ауруларын анықтау және хирургиялық емдеу бойынша практикалық ұсыныстар. Ең заманауи дәрі-дәрмектерді және заманауи емдеу әдістерін қолдану.	БеП	ТК		ОН1 ОН2 ОН5
13	Ауруханадағы ангиохирургия	Нейрохирургиялық практикада кездесетін қан-тамырлы аурулардың клиникалық белгілері, анықтау және емдеу әдістері. Ангиохирургиядағы интервенциялық медицина және инфузиялық терапия. Балалардағы және жүрек-тамыр жүйесінің патологиясымен ангиохирургиялық ауруларды анықтау, емдеу	БеП	ТК	4	ОН3 ОН5 ОН6

14	Нейровизуализация және функционалдык диагностика әдістері	Нейровизуализация және функционалдык диагностиканың заманауи жетістігі. Адам ағзасының құрылымдарының, әсіресе ми мен жұлынның көрінісінің, қызметтері мен биохимиялық сипаттамалары. Компьютерлік томография, магнитті-резонанстық томография, эхоэнцефалоскопия, функционалды диагностика әдістері (ЭЭГ, ЭНМГ), шақырылған соматосенсорлық потенциалдар.	Беп	ТК		ОН2 ОН4 ОН6
15	Хирургиялық наукастарды қарқынды емдеу	Жас ерекшеліктері мен ауру ағымының сипатын ескере отырып, жедел диагностикалық және емдік әрекеттерді қажет ететін хирургиялық наукастардағы жедел патологиялық жағдайлар. Хирургиялық аурулары бар наукастарда қолданылатын диагностикалық және емдеу технологиялары. Анамнезді сұрастыру, клиникалық тексеру және өлім алдындағы жағдайларда тактикалық шешімдер қабылдау кезіндегі реаниматологтың әрекеттерінің алгоритмдері.	Беп	ТК	8	ОН1 ОН2 ОН5
16	Ауруханадағы неврология	Ауруханадағы неврология курсы жалпы және жеке клиникалық неврология туралы негізгі ақпаратты ұсынады. Жүйке жүйесінің морфологиясы мен функциялары, пациенттерді зерттеу әдістері, этиологиясы, патогенезі, клиникалық көріністері, диагностикасы, жүйке жүйесінің ауруларын емдеу және алдын алу әдістері, сондай-ақ оналту және медициналық-әлеуметтік сараптама негіздері туралы заманауи ойлар беріледі. Жүйке жүйесінің аурулары бойынша негізгі сұрақтар қамтылған.	Беп	ТК		ОН2 ОН3 ОН5

Кәсіби стандарт «Нейрохирургия (ересектер, балалар)»

"7.2 дәрігер-нейрохирург" Кәсіптің	Міндетті еңбек функциялары:	1.Барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, нейрохирургиялық аурулары мен жарақаттары бар пациенттерге (ересектер, балалар) мамандандырылған медициналық
---------------------------------------	-----------------------------	---

карточкасы		көмек, жоғары технологиялық медициналық қызметтер көрсету 2. Барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, пациенттердегі (ересектер, балалар) жүйке жүйесінің ауруларын емдеу 3. Неврологиялық аурулармен ауыратын науқастарға медициналық сараптама жүргізу. 4. Медициналық құжаттаманы, Медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, нейрохирургиялық	Дағды 1: Мамандандырылған нейрохирургиялық көмек көрсету	Дағдылар: 1. Неврологиялық және нейрохирургиялық патологияға бейімділікпен анамнезді және объективті тексеруді, деректерді талдауды, сана деңгейін бағалауды (неврологиялық мәртебе) жүзеге асыру. 2. Операция алдында ақпараттандырылған келісім алу, пациенттермен және оның туыстарымен әңгімелесу. 3. Нейрохирургиялық операциялар кезінде пациентті орналастыру және төсеу 4. Нейронавигация жүйесімен, операциялық микроскоппен, ангиографиялық қондырғымен жұмыс істеу. 5. Бастапқы хирургиялық өңдеуді, теріге, тері астындағы тіндерге тігіс салуды жүзеге асырыңыз. 6. Дураның тігісін жасаңыз. 7. Бас сүйегінің сүйектері немесе сүйек ақауы, гемостаз сынған кезде нейрохирургиялық өңдеуді жүргізу. 8. Белдік пункцияны орындаңыз. 9. Белдік дренажды орнатуды жүзеге асырыңыз. 10. Ликер фистуласына ревизия жүргізу. 11. Трефинациялық тесік салу. 12. Костопластикалық трепанация жасаңыз. 13. Бифронтальды қол жетімділікті жүргізу. 14. Птериональды қол жетімділікті жүзеге асыру. 15. Трансназальды трансфеноидты қол жетімділікті жүзеге асырыңыз. 16. Жедел субдуральды гематоманы алып тастаңыз. 17. Эпидуральды гематоманы алып тастаңыз. 18. Ми ішілік гематоманы алып тастаңыз.

аурулары мен
жарақаттары бар
пациенттерге
(ересектер, балалар)
мамандандырылған
медициналық көмек,
жоғары
технологиялық
медициналық
қызметтер көрсету.

19. Интракраниальды қысымды бақылау жүйесін имплантациялау, вентрикулостомия.
20. Созылмалы субдуральды гематоманы алып тастаңыз.
21. Бас сүйегінің түбіндегі ісіктерді, мидың артқы бас сүйегінің шұңқырын алып тастағанда көмек.
22. Мидың ортаңғы ми артериясының аневризмаларын микрохирургиялық емдеуді жүргізу.
23. Мидың алдыңғы ми артериясының аневризмаларын микрохирургиялық емдеу дағдылары.
24. Мидың ішкі ұйқы және негізгі артерияларының аневризмаларын микрохирургиялық емдеу кезінде көмек.
25. Артериовеноздық ақауларды, ми қыртысындағы ми тамырларының фистулаларын микрохирургиялық емдеуді жүргізу.
26. Артериовенозды ақауларды, ми тамырларының терең бөлімдерінің фистулаларын микрохирургиялық емдеуде көмек.
27. Аневризмаларды, артериовеноздық ақауларды және мидың артериовеноздық бұзылыстарын эндоваскулярлық емдеу дағдылары.
28. Қосымша интракраниальды микроваскулярлық анастомозды қолдану дағдылары.
29. Тригеминальды невралгияда радиожилікті термодеструкцияны орындау дағдылары.
30. Селективті церебральды және жұлын ангиографиясын орындаңыз.
31. Вентрикулоперитонеостомияны орындаңыз.
32. Супратенториальды қатерсіз ми ісіктерін микрохирургиялық жою дағдылары.
33. Мидың супратенториальды бөліктерінің кавернозды ангиомаларын микрохирургиялық жою дағдылары.
34. Мидың стереотактикалық биопсиясының дағдылары.
35. Қозғалыс бұзылыстары үшін мидың терең бөліктеріне электродтарды стереотактикалық имплантациялау кезінде көмек.
36. Бел аймағындағы грыжа дискілерін микрохирургиялық алып тастау дағдылары.
37. Туа біткен жұлын дисрафияларына операция жасау дағдылары.

38. Арнольд-Чиари аномалиясындағы краниовертебральды ауысу құрылымдарын декомпрессиялау дағдылары.
39. Жұлынның қатерсіз ісіктерін микрохирургиялық жою дағдылары.
40. Сирингомиеликалық кисталарды ағызу дағдылары.
41. Балалар мен ересектердегі бас сүйек ақауларының краниопластика дағдылары.

Білім:

1. "Нейрохирургия (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде клиникалық практикада дәлелді медицинаны білу.
2. Қалыпты, топографиялық және патологиялық анатомияны, қалыпты және патологиялық физиологияны, балалар мен ересектердің орталық және перифериялық жүйке жүйесінің биохимиясын білу.
3. Балалар мен ересектердегі негізгі клиникалық және зертханалық белгілер мен синдромдарды білу.
4. Ересектер мен балалардағы орталық және перифериялық жүйке жүйесінің ең көп таралған ауруларының этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін, диагностикасын білу.
5. Ересек науқас пен баланы физикалық тексеруден өткізудің стандартты схемасын білу. Неврологиялық жағдайды бағалаудың стандартты схемасы.
6. Нейрохирургиялық процедуралардан немесе емдеу әдістерінен кейінгі асқынуларды, алдын алу және бақылау шараларын білу.
7. Шұғыл және жоспарлы операциялар кезінде пациенттерді операция алдындағы даярлау негіздерін, нейрохирургиялық араласуларды орындау мерзімдерін білу.
8. Нейрохирургиялық патологияның патофизиологиясын білу, соның ішінде:

1) ДЖҚ мониторингі;
 2) бас және омыртқа жарақаттары;
 3) интракраниальды көлемді түзілімдер;
 4) жұлын дисрафизмі.
 9. Рентгенография, КТ, МРТ, миелография және ангиография тағайындауларына көрсеткіштерді білу.
 10. Нейрохирургиялық аурулардың этиологиясын, патогенезін білу, соның ішінде: интракраниальды қан кету, жарақат, ісіктер, гидроцефалия және инфекция.
 11. Шұғыл медициналық көмекті қажет ететін нейрохирургиядағы патологиялық жағдайларды білу.
 12. Бас сүйек-ми жарақаты, омыртқа-жұлын-ми жарақаты, бас сүйек ішілік қан кетулер, бас сүйек ішілік көлемдік түзілімдері бар пациенттерді емдеуде дәлелді медицина негізінде қазіргі заманғы медициналық әдебиеттерді білу-даму.

Дағды 2: Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерге (ересектер, балалар) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.

Дағдылар:

1. Өмірге қауіп төндіретін жағдайларды, соның ішінде клиникалық өлім жағдайын тану (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын тоқтату (қан айналымы және (немесе) тыныс алу) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.
 2. Пациенттердің жағдайының себебі мен ауырлығын бағалау және пациенттерді осы жағдайдан шығару үшін қажетті шараларды қабылдау.
 3. Жүрек-өкпе реанимациясының шараларын орындау.
 4. Өмірге, оның ішінде клиникалық өлімге қауіп төндіретін жағдайларда (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.
 5. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану.
 6. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолданудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалауды жүргізу.
 7. Медициналық ұйымнан тыс жағдайларда орталық және перифериялық жүйке жүйесінің

		аурулары мен жарақаттары кезіндегі ауыр жағдайларды анықтау. Білім: 1. Қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілері. 2. Жүрек-өкпе реанимациясы. 3. Медициналық ұйымнан тыс жағдайларда пациенттердегі ауыр жағдайларды анықтау әдістері. 4. Медициналық ұйымнан тыс жағдайларда орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары кезіндегі қарқынды терапия және реанимация әдістері.
Еңбек функциясы 2: барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, пациенттердегі (ересектер, балалар) жүйке жүйесінің ауруларын емдеу.	Дағды 1: Пациенттерде (ересектер, балалар) жүйке жүйесінің ауруларын емдеуде дәрілік және дәрілік емес емдеу әдістерін қолдану.	Дағдылар: 1. Науқасты емдеу жоспарын жасаңыз және негіздеңіз. 2. Амбулаториялық және стационарлық кезеңдерде, соның ішінде жетім ауруларда жүйке жүйесі органдарының аурулары бар пациенттерді емдеуді жүргізу. 3. Жүйке жүйесі аурулары бар пациенттерді күндізгі стационарға жатқызуға, стационарлық емдеуге іріктеуді және жіберуді жүргізу. 4. Жоғары технологиялық медициналық қызметтер көрсету үшін жүйке жүйесі органдарының аурулары бар пациенттерді іріктеуге және жіберуге қатысу. 5. Жүйке жүйесінің аутоиммунды аурулары мен орфандық аурулар кезінде көрсеткіштерді, қарсы көрсеткіштерді анықтау және иммуносупрессивті және биологиялық терапияны жүргізу. 6. Емдеудің тиімділігін бағалау және Клиникалық, зертханалық нәтижелердің динамикалық өзгерістерін ескере отырып түзету, рентгенологиялық, морфологиялық және басқа да зерттеулер. 7. Емдеу қауіпсіздігін қамтамасыз ету. 8. Медициналық көмек көрсетуге басымдық беріңіз. Білім: 1. Жүйке жүйесінің ауруларын, көрсеткіштерін, қарсы көрсеткіштерін және асқынуларын емдеу әдістері. 2. Диеталық терапия принциптері, жүйке аурулары бар науқастардың диеталық,

		энтеральды және парентеральды тамақтану ерекшеліктері пациенттердегі жүйелер (ересектер, балалар). 3. Дәрілік заттардың әсер ету механизмдері, олардың өзара әрекеттесуі, көрсеткіштері, қарсы көрсетілімдері, жанама әсерлері, дәлелді медицина принциптерін ескере отырып, жасына байланысты тағайындау ерекшеліктері. 4. Стационарлық емдеуге жоспарлы және шұғыл емдеуге жатқызуға арналған көрсеткіштер.
	Дағды 2: Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді (ересектер, балалар) медициналық оңалтудың тиімділігін жоспарлау және бақылау	Дағдылар: 1.Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді медициналық оңалту іс-шараларын жүргізу үшін медициналық көрсеткіштерді айқындау. 2.Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді медициналық оңалту және санаторий-курорттық емдеу іс-шараларын тағайындау және жүргізу үшін маман дәрігерлерге жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді айқындау. 3. Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді оңалту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу. 4. Мүгедектігі бар адамдарды оңалту мен абилитациялаудың жеке бағдарламаларын әзірлеу. 5. Медициналық оңалтудың тиімділігін бақылауды жүргізу. Білім: 1. Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 2. Орталық және перифериялық жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді медициналық оңалту іс-шараларын жүргізуге медициналық көрсеткіштер мен медициналық қарсы көрсеткіштер.
	Дағды 1: Еңбекке жарамсыздық сараптамасы	Дағдылар: 1. Медициналық сараптама нәтижелері бойынша медициналық қорытындылар тұжырымдау. 2. Уақытша еңбекке жарамсыздық белгілерін және адам ағзасының тұрақты бұзылу белгілерін анықтаңыз неврологиялық аурулар және ауру отбасы

Еңбек функциясы 3. Неврологиялық аурулармен ауыратын науқастарға медициналық сараптама жүргізу.		мүшелеріне күтім жасау үшін аурухана парағын беру кезінде күтім жасау қажеттілігі. 3. Неврологиялық аурулары бар пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу. 4. Медициналық тексеруден өту үшін неврологиялық аурулары бар науқастарға қажетті медициналық құжаттаманы дайындау-әлеуметтік сараптама. 5. Неврологиялық аурулары бар науқастарға еңбекке жарамсыздық парағын жасаңыз. Білім: 1. "Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақ немесе анықтама беру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 қарашадағы № ҚР ДСМ-198/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 20 қарашада № 21660 болып тіркелген). 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүзеге асыру үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптамадан өту үшін уланудан және олардың салдарларынан туындаған дене функцияларының тұрақты бұзылуы бар пациенттерді жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
Еңбек функциясы 4: медициналық құжаттаманы, Медициналық-статистикалық акпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Облыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық акпаратты талдау	Дағдылар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану. Білім: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту

		туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелген). 3. "Алғашқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді). 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
Қосымша еңбек функциясы 1.: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Дағдылар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу. Білім: 1. Облыс мамандарына қосымша және бейресми білім беру қағидаларын бекіту туралы " Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және бейресми білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған

ONTÜSTIK-KAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы		56/11-2025
Резидентураның білім беру бағдарламасы 7R01120 «Нейрохирургия (ересектер, балалар)»		21 беттің 20 беті

	оқыту нәтижелерін тану қағидаларын (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелген) айқындайды. 2. "Денсаулық сақтау қызметкерлерінің Үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелген). 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және Құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу

ОН	Еңбек функциялары
ОН1. Нейрохирургиялық көмек көрсету кезінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық өрісі шеңберінде әрекет етуге, төтенше жағдайларда базалық көмек көрсетуге, пациенттерде (ересектер, балалар) жүйке жүйесі ауруларының бастапқы және қайталама профилактикасын қамтамасыз етуге, халықтың денсаулығын нығайту саясатын жүзеге асыру үшін кәсіпқойаралық командалардың құрамында жұмыс істеуге қабілетті.	ЕФ2. Барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, пациенттердегі (ересектер, балалар) жүйке жүйесінің ауруларын емдеу

ОН2. Нейрохирургиялық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді бағалауға және ең тиімді әдістерді қолдануға қабілетті.	ЕФ1. Барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, нейрохирургиялық аурулары мен жарақаттары бар пациенттерге (ересектер, балалар) мамандандырылған медициналық көмек, жоғары технологиялық медициналық қызметтер көрсету
ОН3. Клиникалық диагнозды тұжырымдауға, емдеу жоспарын тағайындауға және нейрохирургиялық көмек көрсетудің барлық кезеңдерінде дәлелді практика негізінде оның тиімділігін бағалауға, жасанды интеллектті пайдалана отырып, медициналық құжаттаманы, Медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысуға қабілетті.	ЕФ3. Неврологиялық аурулармен ауыратын науқастарға медициналық сараптама жүргізу.
ОН4. Нейрохирургтардың кәсіби тобының басқа мүшелерін өз бетінше оқытуға және оқытуға, пікірталастарға, конференцияларға және үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысуға қабілетті.	ЕФ2. Барлық кезеңдерде сабақтастықты сақтай отырып, пациенттердегі (ересектер, балалар) жүйке жүйесінің ауруларын емдеу ЕФ4. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу
ОН5. Емдеудің жақсы нәтижелеріне қол жеткізу үшін науқастың туыстарымен, Денсаулық сақтау мамандарымен тиімді қарым-қатынас жасай алады.	ЕФ4. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу
ОН6. Барабар зерттеу сұрақтарын тұжырымдай алады, нейрохирургия бойынша кәсіби әдебиеттерді сыни бағалай алады, өзінің күнделікті қызметінде Халықаралық дерекқорларды тиімді пайдалана алады, зерттеу тобының жұмысына қатыса алады	Қосымша еңбек функциялары: Үздіксіз кәсіби даму

Оқу-әдістемелік орталығының жетекшісі

Б. З. Долтаева